

feiten en meningen uit de media- wereld

J. SERVAES
EN
W. VAN DER BIESEN

Op 3 maart 1975 besliste E. Emaury, eigenaar van «LE PARISIEN LIBERE», 22 regionale edities van deze krant op te doeken. Dit zou het ontslag met zich brengen van 52 journalisten en 233 arbeiders. Onmiddellijk riepen de vakbonden tot staking op en gingen tot acties over: eerst een beperking van de oplage, daarna een publicatiestop, en tenslotte de bezetting van de twee drukkerijen van de «Parisien Libéré».

De directie van «Le Parisien Libéré» probeerde toch de uitgave van de krant te verzorgen. Aanvankelijk drukte men in België, maar daar werd door een vakbondsactie een einde aan gesteld. Vervolgens werd de krant gedrukt met behulp van niet-gesyndiceerde 'zwartwerkers'. De oplage van «Le Parisien Libéré» viel van 900.000 op 320.000 exemplaren terug.

De andere kranten hebben steeds hun solidariteit met de stakers betoond. Op 5 december 1976, na achttien maanden, heeft de rijkswacht dan op bevel van de justitie de bezetters uit de drukkerijen verdreven. Dit veroorzaakte heel wat deining. Van regeringszijde werd toen een bemiddelaar aangewezen die op 22 februari 1977 met zijn verslag (het rapport-Mottin) klaarkwam. De conclusies van dit rapport werden door de arbeiders met 82,48 % verworpen. De stakingsactie duurt voort.

In de zijlijn van dit conflict is EMILIEN AMAURY op 2 januari 1977 OVERLEDEN, nadat hij bij het paardrijden zwaar ten val was gekomen. Amaury die bekend stond om zijn autoritaire en conservatieve ingesteldheid, was naast «Le Parisien Libéré» ook eigenaar van het sportblad «L'Equipe», dat mede de Ronde van Frankrijk inricht, en het damesblad «Marie-France».

Op 17 november 1976 werd te Gent het BELGISCH ANIMATIEFILM CENTRUM (BAC) opgericht. Initiatiefnemer is Raoul Servais, zowat de enige internationaal gelauwerde Belgische animatiefilmer. Het BAC wil de Belgische, maar vooral de Vlaamse animatiefilmkunst zowel geestelijk als materieel propageren en stimuleren. Het wil de realisatie, de promotie en de distributie van animatiefilms met uitgesproken artistieke of experimentele eigenschappen coördineren. Ook wil het de Vlaamse animatiefilmkunst dichter bij het grote publiek brengen. Verder wil men tot een produktie-eenheid van animatiefilmers komen zoals die reeds in het Joegoslavische Zagreb en in Canada opgang maken. Het BAC huist in de Tweebruggenstraat, 13, te Gent.

Overeenkomstig het advies van de Nederlandse Omroepraad heeft de Minister van CRM, Van Doorn, de aanvraag van de VERONICA-OMROEPORGANISATIE (V.O.O.) om als C-omroep te worden toegelaten, afgewezen. Bij het onderzoek bleek nl. dat 54 % van de Veronicaleden geen omroepbijdrage betalen. Derhalve heeft Veronica ten minste 32.000 leden te weinig om als C-omroep erkend te worden (en meer zendtijd te krijgen). Wet-

telijk zijn hiervoor 100.000 leden vereist die óók de omroepbijdrage betalen. De V.O.O. heeft intussen reeds een nieuwe aanvraag ingediend.

Sinds 22 december 1976 wordt ook het eerste FRANSE TELEVISIEPROGRAMMA door de zender Rijsel in KLEUREN uitgezonden, zodat nu de drie Franse programma's op de Belgische TV-schermen in kleuren kunnen bekeken worden. Daar de uitzendingen volgens het Franse SECAM-systeem gebeuren, is de ontvangst in ons land afhankelijk van het toestel, van de antenne of van de goede wil van de diverse kabelmaatschappijen.

Op 29 december 1976 werd te Brussel het weekblad «SPECTATOR-NIEUW» voorgesteld. Een volledig nieuw blad is het niet geworden, want er werd heel wat overgenomen van de vroegere «Spectator», onder meer het produktie-apparaat, een groot deel van de effectieven, verschillende rubrieken, de naam, en hopelijk ook de lezers.

De redactionele ruimte werd echter uitgebreid en voortaan zal de nadruk vooral op het nieuwselement gelegd worden en minder op de opinies.

«Spectator» verscheen voor het eerst op 29 april 1962, geïntegreerd in het week-eindnummer van «De Nieuwe Gids» en «De Antwerpse Gids». Op 8 november 1971 verscheen dan het eerste nummer op magazineformaat. Spectator-Nieuw is een uitgave van N.V. Het Volk, R. Van Tongerlo is verantwoordelijk uitgever en W. Cabus hoofdredacteur.

Op 31 december 1976 ging MARIA ROSEELS, de gekende journaliste en filmrecensente van het dagblad «De Standaard», officieel met rust. Hoewel ze voor de krant nog regelmatig over films zal schrijven, heeft ze - na meer dan dertig jaar dienst - de redactie verlaten. Van haar zegt men dat «ze de Vlaamse filmkritiek op een hoger niveau heeft gebracht en dat ze de eerste was om voor de vrouw in de Vlaamse journalistiek een vooraanstaande plaats te veroveren.»

Sinds 1 januari 1977 kunnen de uitzendingen van de populaire gewestelijke radio-omroep BRT-2 in STEREO beluisterd worden. Tot dan toe werden alleen de programma's van het ernstige radionet BRT-3 in stereo uitgezonden.

De PRIJS van de TV-KRITIEK 1976 werd toegekend aan het nieuwsmagazine «Panorama», «ter wille van de hoge kwaliteit, de geïnspireerde presentatie en de vinnigheid waarmee de actualiteit kritisch wordt begeleid, zowel in de wekelijkse edities als in de grote enquêtes».

De **GOUDEN KLOKKE ROELAND** voor de radio ging naar producer Edwin Brys (BRT II, Omroep Antwerpen) «voor de indringende stijl van zijn radioprodukties» (o.a. «Het Oorbeest»).

De jaarlijkse **RADIO- en TV-OSCARS** gingen voor 1976 respectievelijk naar producer Tony Van Looy, de verantwoordelijke voor de jeugduitzendingen op de radio, en naar de natuur-cineast Marcel Verbruggen voor zijn TV-documentaire «Waar de Grienden grienen» van de BRT-reeks «Allemaal Beestjes».

De zestiende **BERT LEYSEN-PRIJZ** voor Televisie (periode 1975-1976) werd toegekend aan Marcel Duchâteau voor het scenario en de regie van de TV-film «Een voetreis naar Rome» naar het gedicht van Bertus Aafjes.

De Brusselse «**UNIE van de FILMKRITIEK**» verkoos John Cassavetes' film «A woman under the influence» als de opmerkelijkste produktie van het jaar 1976. Een andere grote kanshebber en zelfs favoriet was «Marquise d'O» van Rohmer.

De **UITGEVERIJ ELSEVIER** heeft 85 % van het aandelenpakket van de **EDICOM-GROEP OPGEKOCHT**. Bij de Edicom-groep zijn aangesloten: de school- en kinderboekenuitgeverij G.B. van Goor in Den Haag, de uitgevers van de zgn. 'publieksboeken' uit Parijs en Den Haag, De Boekerij, W. Van Hoeve, A.D. Stock Zuid-Hollandse uitgeverij, De Verkenner en H. Meulenhof, alle in Baarn; een uitgeverij in Djakarta, de wetenschappelijke uitgeverij Mouton en Co in Den Haag en Mantau-Brussel. Verder telt de groep ook drie verkooporganisaties: Colibri in Den Haag, Multiboek in Ridderkerk en Librico in Schelle. In het totaal stelt Edicom een 300-tal mensen te werk. Er is ook een grafische sector met 200 werknemers, maar die wordt niet overgenomen. Deze vormt een aparte vennootschap waarin Edicom en Elsevier gedeeltelijk aan het aandelenkapitaal deelnemen. Met de vakbonden werd overeengekomen dat er de eerstvolgende drie jaren geen wijzigingen in het personeelsbestand zullen komen.

De **RECLAME-UITGAVEN** via gedrukte media, radio en televisie in Frankrijk stegen van 1,2 miljard FF in 1967 naar 3,9 miljard FF in 1976. Het aandeel van de pers in dit bedrag daalde van 75 naar 50 %. Dat van de radio bleef 24 % (met een tijdelijk dieptepunt van 19 % in de periode 1970-73) en dat van de TV steeg van 1 tot 26 %.

Uit een onderzoek in opdracht van het **NOS-bestuur** blijkt dat de **KIJKDICHTHEID** voor het **NOS-JOURNAAL**, zoals de Nederlandse televisie dat sinds 1 oktober 1975 op het scherm brengt, is gedaald, maar de informatieoverdracht is toegenomen. De kijkdichtheid voor de nieuwsuitzendingen daalde vanaf 1974 met 17 %, terwijl de kijkdichtheid voor de actualiteitenrubrieken van de verschillende omroepzuiden van 18 tot 25 % steeg. Anderzijds nam de rol van het journaal als eerste informatiebron toe en wisten aanzienlijk meer mensen (64 tegen 56 %) de informatievragen na journaaluitzendingen goed te beantwoorden.

De zestiende **PERSPRIJZ «FRANS THEELEN»** werd op 26 januari 1977 uitgereikt aan Mevrouw Astrid Mikolajczak-Timmerman, studente aan de sectie journalistiek en sociale communicatie van de U.L.B. Haar bekoonde studie heeft als titel: «Le Statut juridique du Journalisme professionnel dans la Presse écrite en France».

Uit een onlangs gehouden enquête over het **RADIO-LUISTEREN IN VLAANDEREN** is gebleken dat slechts 57 % van de Vlamingen dagelijks naar de radio luisteren. Van deze 57 % luistert 80 % naar één van de drie BRT-ketens. Grosso modo is dat amper de helft van Vlaanderen.

De voormalige Amerikaanse Staatssecretaris (voor Buitenlandse Zaken), **HENRY KISSINGER**, is nu journalist geworden en zal voortaan een «column» schrijven die in ruim vierhonderd kranten zal verschijnen. Per artikel zal hij hiervoor meer dan twee miljoen Fr. ontvangen. Ondertussen zal hij ook zijn gedenkschriften schrijven. De New Yorkse uitgeverij Little Brown, die de publikatierchten heeft verkregen, betaalde Kissinger een... voorschot van 1,2 miljoen dollar (vijftig miljoen Fr.). Kissinger zou tevens directeur worden van het Amerikaanse radio- en TV-station CBS (Columbia Broadcasting Station). Hier zou z'n jaarsalaris één miljoen dollar bedragen (37 miljoen Fr.). Als staatssecretaris ontving hij jaarlijks 60.000 dollar (2,2 miljoen Fr.).

Sinds februari verschijnt in West-Duitsland een **NIEUW FEMINISTISCH MAANDBLAD**. De naam «Emma» verwijst naar de heldin uit een roman van Jane Austen en is tevens een woordspeling op emancipatie. Uitgeefster is de feministische Alice Schwarzer, die in 1975 in Duitsland bekendheid verwierf met haar boek «Der kleine Unterschied und seine grossen Folgen», waarin zij de seksuele dominantie van de man bekritiseert. Dit blad 'voor vrouwen door vrouwen' ging van start met een kapitaal van 300.000 DM, dat door Schwarzer en haar team van

drie redactrices werd bijeen gebracht. Het eerste nummer van «Emma» verscheen op 200.000 exemplaren die na twee weken reeds uitverkocht waren. Het tweede nummer werd meteen op 300.000 exemplaren gedrukt. In eigen land voert «Emma» concurrentie met het Berlijnse vrouwenblad «Courage», dat op 55.000 exemplaren verspreid wordt.

Volgens het Franse filmvakblad «Le film français» gingen in 1976 10.330.000 Fransen, d.w.z. 5,87 % van het totaal aantal filmbezoekers, naar **PORNOFILM**. Parijs neemt daarvan 4.731.000 bezoekers of 45,8 % van het totaal voor zijn rekening. De eigen pornoprodukties genieten de voorkeur, want zij werden door 5.956.000 Fransen bekeken. De Amerikaanse porno kon 32 % van de kijklustigen lokken.

De **BELG** geeft per jaar ongeveer 912 fr. uit aan boeken. Daarmee is hij de **BESTE BOEKKOPER VAN DE EEG**, voor de Nederlander (896 fr) en de Fransman (488 fr). De 225 Belgische uitgevers brachten in 1975 5848 nieuwe titels op de markt, waarvan 52 % in het Nederlands en 42 % in het Frans. 62 % van de Belgische boekenproduktie wordt uitgevoerd: 37 % naar Frankrijk en 32 % naar Nederland. Het jeugdboek en het stripverhaal vormen samen 39 % van de totale boekenproduktie.

In de **USSR** is een **NIEUW PROCEDURE** uitgewerkt voor het **OPNEMEN VAN TEKENFILMS**. Een deel van het werk van de tekenaar is overgenomen door een elektronische rekenmachine waarin de begin- en eindfase zijn gestopt van iedere beweging der figuren van de film. De machine berekent zelf alle tussenliggende fases van de tekening en deze worden meteen geprojecteerd op een scherm en op filmband opgenomen. Voor het vervaardigen van 2000 tekeningen - bijna twee maanden werk voor enkele makers van tekenfilms - had de computer slechts vier uur nodig.

Uit protest tegen de krisispolitiek van de regering en tegen het Egmontplan beslisten de vakcentrales van **ABVV** en **ACV** die het personeel uit de grafische sector vertegenwoordigen, op 10 en 11 maart 1977 deel te nemen aan de **BEURTSTAKINGEN VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK VAKBONDSFRONT**. De vakbonden (ABVV-boek en papier, BBTK sector pers, de christelijke centrale van boek en papier, en de CSC-RTB) verklaarden dat hun actie niet gericht was tegen de geschreven pers, maar tegen de sociale afbraakpolitiek van de regering, de toenemende fiscale druk op de arbeiders, de weigering tot vermindering van de arbeidsduur tot 36 uren en het uitblijven van een collectieve overeenkomst in de openbare diensten.

Door de val van de regering werden de vakbondsacties opgeschort. Het verenigd Syndicaat van Boek en Papier in Brussel handhaafde echter zijn stakingsparool. Daardoor zijn «Le Soir», «La Dernière Heure», «L'Echo de la Bourse», «Les Sports», «La Libre Belgique» en «Le Rappel» niet verschenen, en werden in andere bedrijven schokstakingen gehouden. Uit solidariteit werden de uitzendingen van RTB op 10 maart onderbroken. Er werd alleen een kort radiobulletin en een televisiejournaal zonder beelden uitgezonden.

De Australische uitgever RUPERT MURDOCH heeft op korte tijd het enige New Yorkse avondblad «The New York Post», de vrijetijdsmagazines «New York Magazine» en «New West Magazine» en het als cultuurkritisch bekend staande weekblad «Village Voice» aan zijn «News International Ltd.»-persconcern toegevoegd. Daarmee is hij eigenaar geworden van 87 dagbladen, 11 tijdschriften en 7 omroepstations, gespreid over Australië, Engeland en de USA. De «News International Ltd.» kende in 1975 een omzet van 118 miljoen pond en een winst van 13,5 miljoen pond. Men verwacht dat de omzet in 1976 nog is toegenomen. Kenmerkend voor Murdochs redactiebeleid is dat zijn bladen onder zijn leiding afzakken tot een 'sensatie'-niveau.

Deze sensationele aankoop was slechts één van de vele en lang niet de grootste van de tot dusver zelfstandige KRANTEN EN TIJDSCHRIFTEN IN DE USA. Het aandeel van de zelfstandige dagbladen is op 5 jaar gezakt van 50 % tot bijna 40 %. De vier grootste krantenketens (NEWHOUSE, KNIGHT-RIDDER, TRIBUNE CO en GANNET) controleren samen 20 % van de totale Amerikaanse dagbladoplage.

Op een vraag in de Cultuurraad over de TOELAGEN VOOR VLAAMSE FILMS werd geantwoord dat in 1973 voor 25.749.612 fr., in 1974 voor 28.799.677 fr. en in 1975 voor 17.311.487 fr. aan subsidies werden uitgedeeld. Hiervoor kwamen in 1973 7, en in 1974 9 en in 1975 15 films in aanmerking. De grootste toelagen werden verstrekt aan «De Loteling» (R. Verhavert), «De Goden moeten hun getal hebben» (J. Jacobs), «Pallierter» (R. Verhavert), «Het lege huis» (H. Van der Heyden), «Musica» (H. Van der Horst), «De Verbrande Brug» (G. Henderickx) en «In Kluis» (J. Gruyaert).

Op 17 maart werd door de Franse journalistenvakbond CGT een KLACHT ingediend tegen X WEGENS INBREUKEN TEGEN DE VERODENING OVER DE PERS VAN 26 AUGUSTUS 1944. Deze wet bepaalt dat éénzelfde persoon niet van meerdere kranten tegelijk eigenaar mag zijn. Algemeen is geweten dat deze aanklacht vooral gericht is tegen «de omstandigheden waarin de groep Hersant verschillende publikaties, waaronder Le Figaro en

France-Soir, leidt en controleert». Zie ook 'communicatie', jg. 6, nr. 3-4, p. 14)

Op 14 maart werd het eerste nummer van de 20ste jaargang van «ONS ERFDEEL» voorgesteld. Het tijdschrift, dat thans een oplage van 15.000 exemplaren telt, houdt zich vooral bezig met de Vlaamse ontvoeringsstrijd en met het cultureel-integratiestreven tussen de Nederlandstaligen. Hierbij stuurt het aan op een intense culturele samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen, op een werkelijke offensieve culturele politiek in de grensgebieden en op een eigen creatief cultuurbeleid voor het buitenland. De stichter, hoofdredacteur en grote bezieler van «ONS ERFDEEL» is Jozef Deleu. De «Stichting Ons Erfdeel» geeft naast dit tijdschrift ook nog een Franstalige editie «Septentrion, revue de culture néerlandaise» uit en het tweetalige jaarboek «De Franse Nederlanden/Les Pays-Bas Français».

In opdracht van de Amerikaanse uitgeverij «Media General» werd een ONDERZOEK NAAR HET KRANTENLEZEN gedaan. Hieruit blijkt o.a. dat mannen ongeveer 20 % van de krant lezen, vrouwen iets minder. Toch beweren de meesten veel meer te lezen dan ze in werkelijkheid doen. Jonge mensen nemen de krant even vaak ter hand als ouderen, maar ze lezen iets minder van de inhoud (ongeveer één-zesde). Vrouwen worden minder dan mannen beïnvloed door dingen als grootte van koppen, tekstlengte en foto's. Voor hen speelt het onderwerp een belangrijker rol. Verder heeft de plaatsing van een verhaal op linker- of rechterpagina weinig invloed op het leesgedrag. Voor nieuwsberichten speelt de lay-out wel een rol: de plaatsing naast een grote advertentie die zich richt tot mannen, brengt met zich dat het bericht veel door mannen en minder door vrouwen wordt gelezen.

Op 16 maart heeft de stichter en uitgever van het Franse weekblad «L'EXPRESS», Jean-Jacques Servan-Schreiber, 45 % van zijn aandelen verkocht aan de Britse financier Jimmy Goldsmith (Agrifurane), die ook het Londens dagblad «Daily Express» bezit. Met de opbrengst van de verkoop, 31 miljoen Fr., wil JJSS nu een nieuwe economische krant oprichten.

Als voorzitter van de nieuwe raad van beheer van de persgroep Express werd Emilie Servan-Schreiber, de moeder van Jean-Jacques, gekozen. Deze laatste heeft zijn voorzitterschap opgegeven na langdurige wrijvingen met zijn eigen redactie. Vicevoorzitter werd Goldsmith. De oplage van «L'Express» bedraagt 500.000 exemplaren.

Een Britse regeringscommissie, genoemd naar haar voorzitter, Lord Annan, heeft

na twee jaar studeren op 28 maart 1977 een omvangrijk RAPPORT OVER HET OMROEPWEZEN gepubliceerd. De voornaamste conclusie is dat de hegemonie van de BBC en de commerciële ITV dient te worden doorbroken. Een vierde televisiekanaal dient volgens de commissie aan een nieuw te creëren organisatie in beheer te worden gegeven. Dit vierde kanaal moet open staan voor educatieve organisaties zoals de Open Universiteit, het kan programma's van de BBC en de onafhankelijke televisie kopen en het kan free-lancers inschakelen.

Ook adviseert de commissie om de ongeveer 40 lokale radiostations te onttrekken aan BBC en ITV en ze onder te brengen in een nieuwe organisatie. Verder wil de commissie de installatie van een publieke omroepraad die elke zeven jaar een hearing houdt over het functioneren van het hele systeem.

Tegen dit rapport werd reeds geprotesteerd door de Conservatieve Partij omdat zij meent dat het vierde kanaal aan de commerciële ITV moet worden toevertrouwd.

Na de «Evening Sun», de «Mirror», de «World telegram», de «Journal American» en de «Herald Tribune» is nu ook de «LONG ISLAND PRESS», lid van de Newhouse Group, uit de NEW-YORKSE DAGBLADWERELD verdwenen. Deze 156-jarige krant met een weekoplage van 260.000 exemplaren zag op 5 jaar tijd 100.000 abonnees wegtrekken naar haar concurrenten («The New York Times», de «Daily News», de «New York Post» en «Newsday»). Als verdere oorzaken voor het verdwijnen worden genoemd: de uitwijking uit de stad van de middenklasse, de geslonken advertentie-inkomsten en gestegen kosten, gekoppeld aan de nationale economische crisis. Ongeveer 700 mensen komen zonder werk te zitten.

Op 28 maart 1977 werd in Hollywood de OSCAR voor de beste film 1976 toegekend aan «Rocky», het verhaal van een bokskampioen. Deze film, met in de hoofdrol de volslagen onbekende Sylvester Stallone, kreeg ook de Oscars voor de beste regie (John Avildsen) en de beste montage (Richard Halsey en Scott Conrad). De Oscar voor de beste acteursprestatie van 1976 is postuum verleend aan de Brit Peter Finch, voor zijn rol van televisie-nieuwslezer in «Network». De televisieproducer in «Network», Faye Dunaway, kreeg de oscar voor de beste vrouwelijke hoofdrol. Daarnaast kreeg «Network» nog de Oscars voor de beste vrouwelijke bijrol (Beatrice Straight) en het beste oorspronkelijke draaiboek (Paddy Chayevsky).

«All the President's Men», de film over het Watergateafluisterschandaal, werd onderscheiden met de Oscars voor de beste mannelijke bijrol (Jason Robards), de beste artistieke leiding, de beste geluidswegare en het beste scenario voor een verfilmde boek (William Goldman).

De film «In the region of ice» van André Gutfreund en Peter Werner, kreeg de prijs voor de beste korte film. De Oscar voor het origineelste draaiboek is gegaan naar «The Omen» met Gregory Peck. «Ivoirienne de Cinéma» uit Ivoorkust werd de beste buitenlandse produktie. De beste documentaire werd Barbara Kopple's «Harland County USA», over de strijd van mijnwerkers in een dorpje in Kentucky die opkomen voor het recht op vakvereniging. Haskell Wexler's fotografie in «Bound for Glory», het leven van Woody Guthrie, was ook goed voor een Oscar; evenals

Barbara Streisand en Paul Williams met hun song «A star is born». Tenslotte kreeg Danilo Donati de Oscar voor de kostumering in Fellini's «Casanova».

loze feuilletons à la «Peyton Place») uitgezonden.

Op de Britse commerciële TV-zender ITV is men gestart met een experimenteel ochtendprogramma voor huisvrouwen, «Good Morning Television». Naast regionaal en nationaal nieuws, weer- en wegberichten, en een persoverzicht worden vooral soap opera's (zeemzoete en einde-

In 1976 is het BIOSCOOPBEZOEK in de Verenigde Staten met 9 0/0 verminderd tegenover het jaar voordien. Van de distributiemaatschappijen noteerde Warner Bros de hoogste ontvangsten, nl. 18 0/0. Bij de films bracht «One flew over the cuckoo's nest» het meeste dollars in de kassa, nl. 85 miljoen, gevolgd door «The Omen» met 26,7 miljoen dollar.

(ADVERTENTIE)

Een complete gamma ultra-moderne toestellen, ontworpen voor uw vrije tijd en uw comfort. Een niet te vergelijken prijs voor z'n kwaliteit. Een verzekerde naverkoop-dienst en waarborg over de gehele wereld.

PHILIPS

H14